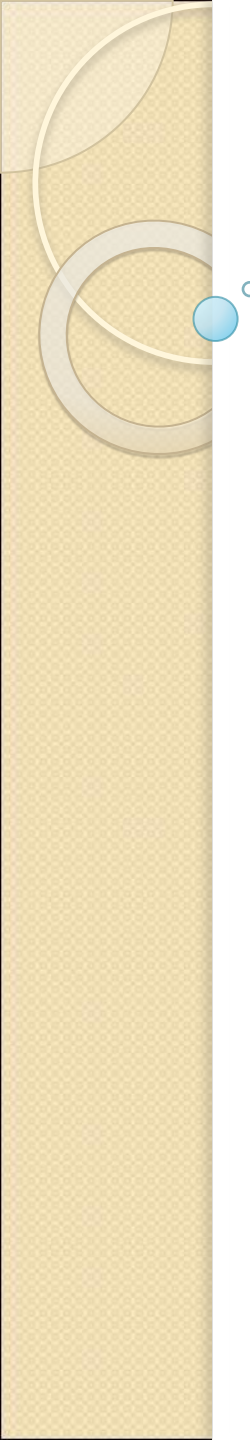

ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

ТЕМА 1. Європейський союз: склад, територія, населення. Держави-члени ЄС: коротка характеристика

1. Європейський Союз – інтеграційне об'єднання держав і народів Європи. Правова природа Європейського Союзу
2. Цілі створення та діяльності ЄС
3. Офіційні мови ЄС. Система офіційних символів ЄС (гімн, прапор та ін.).
4. Інституції Європейського Союзу

1. Європейський Союз – інтеграційне об'єднання держав і народів Європи. Правова природа Європейського Союзу

Європейський Союз — це інтеграційне міждержавне об'єднання 28 європейських країн, що поєднує в собі риси **міжнародної організації і федеральної держави.**

Перший крок у бік створення сучасного Євросоюзу був зроблений в **1951: ФРН, Бельгія, Нідерланди, Люксембург, Франція, Італія** підписали договір про заснування Європейського об'єднання вугілля і сталі (European Coal and Steel Community), **метою якого стало об'єднання європейських ресурсів з виробництва сталі й вугілля, в дію даний договір вступив з липня 1952 року.**

З метою поглиблення економічної інтеграції ті ж шість держав в 1957 заснували **Європейське економічне співтовариство (European Economic Community)** і **Європейське співтовариство з атомної енергії (Євратом, European Atomic Energy Community).**

Найважливішим і найширшим за сферою компетенції серед цих європейських співтовариств було **ЄЕС**, так що **в 1993 році воно було офіційно перейменоване в Європейські спільноти (ЄС — European Communities).**

Маастрихтська угода, яка була підписана 7 лютого 1992 р. створила нову структуру, яка має як політичний, так і економічний характер – Європейський Союз (ЄС).

Лісабонський договір, створений з метою покращення функціонування Європейського Союзу в складі 27 країн-членів і зміцнення його ролі і позицій на світовій арені, був остаточно узгоджений на Міжурядовій конференції в Лісабоні 19 жовтня 2007 і **набрав чинності 1 грудня 2009 року.**

З погляду міжнародного права ЄС є міжнародно-правове об'єднання, оскільки створене шляхом укладання державами міжнародних договорів, що регулюються міжнародним публічним правом; Ці договори становлять основу, на якій ґрунтуються інституційна структура та внутрішнє право Союзу.

Його держави-члени залишаються суверенними, незважаючи на передачу деяких своїх суверенних повноважень, яка здійснена добровільно та без порушення міжнародного права.

Сучасна правова наука має три основні теорії пояснення правової природи ЄС, як особливого різновиду міждержавної організації:

- 1) **специфічне державне утворення;**
- 2) **різновид конфедерації або федерації;**
- 3) **новий тип політико-правового утворення.**

Деякі науковці розглядають ЄС як нову форму наднаціональної політичної організації, що прийшла на зміну міжнародній системі суверенних національних держав.

ЄС разом із його державами-членами визначається як "компонентна (багаторівнева) конституційна система» та ін. Такі міркування ґрунтуються на тому, що легітимність Союзу має два джерела: волю держав-членів і громадян ЄС.

СПЕЦИФІКА СОЮЗУ ЯК МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ :

- мета діяльності є інтеграція держав-членів;
 - інституційна структура забезпечує представництво не лише держав-членів (через Європейську Раду та Раду Союзу), а й різних суспільних сил та інтересів (через Європейську Комісію — загального інтересу, Європейський Парламент — інтересу громадян, Суд Європейських співтовариств — правових цінностей):
- наявні розвинуте внутрішнє право та пряма дія права ЄС.

ВИСНОВКИ:

Союз є регіональною міжнародною організацією інтеграційного й наднаціонального типу із сильним федеративним потенціалом, членами якої є суверенні держави.

Сьогодні в об'єднання входять 28 європейських держав з населенням понад 505 млн людей. Загальний Валовий внутрішній продукт Європейського Союзу становить понад 18,4 трлн. \$. (1-ше місце в світі).

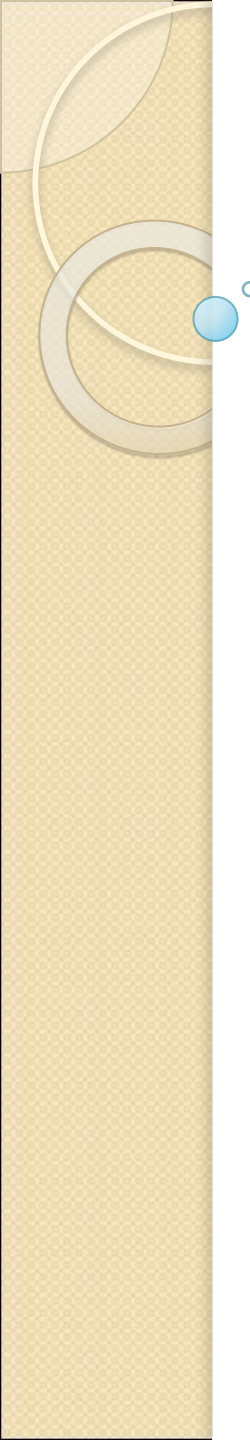
В ЄС запроваджено єдину валюту — євро у 2002 році, якою стало користуватися 19 країн.

Де-факто столицею Європейського Союзу є Брюссель.

2. ДОГОВІР ПРО ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ ПЕРЕДБАЧАВ УТВОРЕННЯ СОЮЗУ НА ОСНОВІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СПІВТОВАРИСТВ (ЄЕС, ЄОВС, ЄВРАТОМУ).

Було визначено наступні цілі союзу:

- організація економічного і соціального прогресу, зокрема шляхом утворення простору **без внутрішніх кордонів**, посилення економічної і соціальної єдності і утворення економічного і валютно-фінансового союзу з введенням з часом єдиної грошової одиниці **екю**
- проведення спільної зовнішньої політики і політики безпеки, в тому числі визначення з часом політики спільної оборони;
- посилення захисту прав та інтересів громадян країн-членів шляхом установлення громадянства союзу і розширення тісного співробітництва в галузі юстиції та внутрішніх справ.

Критерії, яким мають відповідати країни-кандидати на вступ до Європейського Союзу (Копенгагенські критерії), були схвалені на засіданні Європейської Ради у Копенгагені у червні 1993 р. і включають в себе:

- 1) стабільність інститутів, що гарантують демократію, верховенство права, повагу до прав людини, повагу і захист національних меншин (політичні критерії);
- 2) наявність дієвої ринкової економіки і здатність витримувати конкурентний тиск і дію ринкових сил у межах ЄС (економічні критерії);
- 3) здатність узяти на себе зобов'язання, що випливають з членства в ЄС, включаючи суворе дотримання цілей політичного, економічного, валютного союзу (інші критерії).

Склад Європейського Союзу:

Хорватія	1 липня 2013
Болгарія	1 січня 2007
Румунія	1 січня 2007
Естонія	1 травня 2004
Кіпр	1 травня 2004
Латвія	1 травня 2004
Литва	1 травня 2004
Мальта	1 травня 2004
Польща	1 травня 2004
Словаччина	1 травня 2004
Словенія	1 травня 2004
Угорщина	1 травня 2004
Чехія	1 травня 2004
Австрія	1 січня 1995
Фінляндія	1 січня 1995
Швеція	1 січня 1995
Іспанія	1 січня 1986
Португалія	1 січня 1986
Греція	1 січня 1981
Велика Британія	1 січня 1973
Данія	1 січня 1973
Ірландія	1 січня 1973
<u>Бельгія</u>	<u>25 березня 1957</u>
<u>Італія</u>	<u>25 березня 1957</u>
<u>Люксембург</u>	<u>25 березня 1957</u>
<u>Нідерланди</u>	<u>25 березня 1957</u>
<u>Німеччина</u>	<u>25 березня 1957</u>
<u>Франція</u>	<u>25 березня 1957</u>

3. Офіційні мови ЄС:

15 квітня 1958 року Рада ЄС постановила, що офіційні мови країн-членів повинні стати як офіційними мовами Співтовариства, так і робочими мовами установ Співтовариства.

Офіційна мова кожної країни-члена є офіційною мовою ЄС. Оскільки кілька держав-членів мають ту саму офіційну мову, то це означає, що існує **21 офіційна мова.**

Це такі мови: чеська, датська, голландська, англійська, естонська, фінська, французька, німецька, грецька, угорська, італійська, португальська, іспанська, шведська, ірландська (з 1 січня 2007, але з обмеженням), латвійська, литовська, мальтійська, польська, словацька, словенська.

Прапор Європейського Союзу

Історія створення прапору починається у 1955 році. Тоді Європейський Союз існував лише у вигляді Європейського об'єднання вугілля та сталі. Однак існувала окрема організація з ширшим представництвом – Рада Європи, яка була заснована на кілька років раніше для захисту прав і підбирала собі емблему – коло з 12 золотих зірок на блакитному тлі.

Число зірок не має нічого спільного з кількістю країн-членів організації. В різних традиціях „12” є символічним числом, що означає абсолютну досконалість. Це також і кількість місяців у році, і кількість цифр на циферблаті годинника, тоді як коло є ще й символом єдності.

Прапор залишається незмінним протягом років, не зважаючи на розширення ЄС. Пізніше Рада Європи закликала інші європейські установи прийняти той самий прапор, і у 1983 році його затвердив Європейський Парламент. Усі європейські інституції використовують його з початку 1986 року.

Європейський прапор – це єдина емблема Європейської Комісії, виконавчого органу ЄС. Інші європейські установи та органи додають до прапора свою власну емблему.

Європейський гімн

Гімн Європейського Союзу є гімном усієї Європи. Музика гімну взята з Дев'ятої симфонії написаної, Людвігом ван Бетховеном у 1823 році. У фінальній частині своєї симфонії Бетховен поклав на музику „Оду до радості”, написану у 1785 році Фрідріхом фон Шиллером.

У 1972 році Рада Європи (той самий орган, який розробляв і ухвалював дизайн європейського прапора) схвалила бетховенську тему „Оди до радості” у якості свого гімну. Без слів, універсальною мовою музики, гімн виражає ідеали свободи, миру та солідарності, на яких тримається Європа.

У 1985 році гімн було схвалено президентами та главами урядів країн ЄС як офіційний гімн Європейського Союзу. Цей гімн не має на меті замінити існуючі національні гімни країн ЄС. Гімн ЄС – це утвердження спільних цінностей та їх єднання в усьому розмаїтті національних відмінностей.

4 октября 2010 года гимн был использован впервые во время официальных спортивных состязаний, когда команда Европы обыграла команду, представляющую Соединенные Штаты Америки, чтобы выиграть турнир по гольфу.

В симфонии Бетховена использовались немецкие слова из стихотворения Фридриха Шиллера «Ода к радости». Однако, в 1972 году при утверждении гимна Европы слова были сняты, чтобы не поднимать одного языка над другим.

4. ІНСТИТУЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Європейська комісія,
Рада Європейського Союзу,
Європейська рада,
Суд Європейського Союзу,
Європейський центральний банк,
Європейський суд аудиторів
Європейський парламент.
Європол
Омбудсмен

Парламент обирається на п'ять років громадянами ЄС. ЄС є повноправним членом ООН, Світової організації торгівлі та має представництва у «Великій Сімці» та має представництва у «Великій Сімці» та «Великій двадцятці».

У 2012 році Європейський Союз отримав Нобелівську премію миру «За внесок впродовж більше шести десятиліть у просування миру і примирення, демократії та прав людини у Європі». ЄС розглядають потенційною наддержавою у майбутньому.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНСТИТУЦІЇ ЄС:

Суміщення функцій. Це означає, що принаймні три найважливіших інституції ЄС (**Європейський Парламент, Рада і Комісія**) наділені функціями різного характеру, які не можуть бути чітко пристосовані до традиційного розмежування між законодавчими, виконавчими, судовими та наглядовими органами.

Поліцентричність структури. Незважаючи на те, що центральні інституції ЄС незмінно знаходяться у Брюсселі, вони також розміщуються у Люксембурзі і Страсбурзі. Крім того, Центр ядерних досліджень Євроатому, наприклад, розташовано в Іспрі (Італія) та Калхемі (Великобританія).

Розподілена лояльність. Всі інституції ЄС задумані й створені, щоб бути відданими тільки одній справі — інтересам Євросоюзу.

Розподіл влад. Цей принцип уперше був сформульований французьким філософом - Монтеск'є у XVIII ст. Суть цього принципу полягає в тому, що, здійснюючи свою владу, **законодавчі, виконавчі й судові органи** мають бути **повністю незалежними один від одного.**